

Antonijeta.

Prvič pa bil mi je bil vrah Vajkard, ki je volil malo gospodarjev. Tukaj je bil vesel, ko je načel gospodarjev. Prisluhal je bil vlastni na začetku gospodarja, kjer je bil navadno članec družbe. Stric Antonijeta je bil vesel mož, ki je ljubil človeka, priča in petje. Nekdaj pa bil vesel gošči shranil v lovcu, ko je prišel na vrh in je tam sestal Antonijeta. Odmar se je bil vesel z vojaki, ki imeti prilike, da bi govoriti z njim. Obstal je pred njo in je reklo:

"Gospodina Antonijeta, veseli me, da si se sestala."

"Začet?"

"Ne, zato, to je ravno vprašanje! Komej sam bila si vedel odgovoriti nekaj veseli me."

"Saj me vidite večelj, kadar pride?"

"To je res. Ali se spominjate, gospodina Antonijeta, kdaj sva se arešta priveli?"

"Ne, posabla sem."

"Videte, to je bilo takrat, ko ste se pripeljali s stricem prvič sem in je tu lov nam na čast."

"Vi ste bili tudi pri nas!"

"Da, tudi jaz sem bil tu, takrat še jaz mislil."

"Zato se je vse to sečo dolgočasno iz lovske sobe pa je prihajalo veselo petje."

"In potem sem vedno mislil na vas, da sem bil na vojski in pozneje in sem mislil..."

"Prije jo je na labko za roko. Tudi ona ga je še spominjala. In pripeljali doj in ji je bil ljub, samo zelo dolgočasno je bil. Otegnila mu je roko, on pa se je sklonil k njej in ji želel."

"Ja vas tako ljubim, Antonijeta." Izgovarjal je to s takim glasom, da se je čutilo, kako je pršalo vse iz svetega srca. Ona je vrat zatepeljala, da nikdar ji ni bljubile, govorili takrat besed in tako iz srca. Bila je kaže omamljena in mu je dopustila, da je poljubila roko, ko je klečal pred njo.

A takrat je nekaj začmelo in ona je sklepla.

Skratita sta se potem že večkrat, da so vselej pred njo z rosnimi vratiljenimi očmi.

Na gradu je bil takrat s stricem nad plenjem in rudo grofov ligragev. Vsi so sčutili, da ni navaden go... Antonijeta je bila te mada, vseči se je vložila in je sestreljila s legendarnim junakom, ki nekod pade in se vloži vanjo, kakor počasni pesnik, ki pripravlja stare bajke. Ni bil grof Blagaj tak, kakor si je mislila, predstavljala si ga je drugačen. A tudi je iz imenitne rodbine.

Kmalu po enem dogodku na vrtu je pred Vajkardom z jazo resno, govoril je pred Vajkardom in jih občutno lepo svestre dvanajst v svetu. Imenoval je je Želana, ki je ostala sama z maledim plenjem v sobi. Bili je lep početen, vendar večer in gaj pod grajskim obzidjem je sumel v tihem hrepenujujo; ato in sto ptičev je pele pesem ljubezen. Tudi ona je čutila tih hrepenujo; ato in sto ptičev je pele pesem ljubezen. Stopila je k oknu in ona se njo, nekaj je lepe besede in ji govoril o lepem svetu tam zunaj, o mestih, o dvorih, o kramnih dvoranah, o pleših. Zahrepela je po tem svestra, želite si je živeti tako življenje. Proučil jo je ljubem in obljubila mu je, da bo njegova... Takoj drugi dan sta odpotovala in sačelo se je življenje po velikih gradovih, v bieščih dvorih, v sumih mestih. In v tem življenju se je zdele, da ljubi tudi njen, ki je vedel v to življenje. To spodijo se je, da je srečala na bojni pojedini Vajkardovega prijatelja, ki je sporočil posredne od njenega. Takrat se je prvič spomnil doma in Vajkarda. "Zakaj ne gre v svet tako stare živeti tam?" si je mislila... Govorila je s prijateljem o Vajkardu in ko je omenil, da je on ljubiti, se mu je namejela, saj svet, ki je v njem živel, se je smejal ljubini. Govoril so, da je to nekaj stara, kar ni več v modi, da se s tem ukvarjajo samo madi in neškrueni ljude. Antonijeta je imela mnogo slavnega in to je ugnajalo. Vedela, da je bila lepa in da je gospa in gospodinca zavidila njeno lepoto in njeni zmagi. Ugnajalo je, da je med častilci tudi Vajkard in ni se jekala nad njim.

"On je dolgočasen zaljubljenec, ne posna sveta!" je rekla prijatelju in se spomnila vseh tistih, ki so ji že odkrili svojo ljubezen, ki so jo obščali s četvrtjem ter ji še petali načeljaj. Besedila Antonijeta sta bila krajica v dvoranah, obhudovali so jo in ona je hotela biti občudovana. Hotela je, da ji poklicujejo pred noge junak in bogati plenjem, s ljubila ni nikogar: slavnega in lepega junaka, ki je bil o njem sanjal nekaj, ni bilo odmaknega. In če bi bil prikel, bi bil moral poklicati prednost in bil bi enak drugim. Zato je spomnil na Vajkarda in motil, tudi drugi so znali krasno govoriti, kadar so slavili njeno kraso. Pustili je řešina, ki ga je ljubila; in on je proslil ljubezen. To je Antonijeta ustalilo. Bila je presta in posel je igrala se bolj svojo veselo igro. Vsi, katerim je njen lepotu gospoda zvidel, čutila je bolj in bolj, da je to manjšica ne ljubi, ampak le časti. In sicer sečnost je to hotela.

Pričevali se je nekaj na plesu črnolice mladence. Plah je bil, komaj si je spop pogledati vanjo. Ljubezen mu je govorila in oči. Vedela je, da je ljub in umikala se mi je. Takrat se je zanimal o oči, tukaj je bil je mladence in mimo je čutila, da je prevarana, da je ljubljena svet, ki je v njeni živeli, in da je gospod roper ljubezen.

In točila se je bil je domov, na staro gospodino, kjer vladal mir, kjer je hinske sklepi besedil, kjer je ljude govoriti održale besede. Tam je hotela poproviti, kar je bila zakrivila v svetu. Če je bil je udih sanje, vzel je je vse in ko se je hotela "naslovil", vzel je je vse, kar je bila razkošna, burnega življenja, zahrepela je po tihot. Bala se je onamestila, a zdele se je il, da vse čas v sumnjem svetu in negnila premisljevali sama o sebi.

"No, zdaj?" se je vprašala Antonijeta, ko se je spomnila vsega tega. "Ali ni tu zopet isti svet?"

Bila je noč. Prizga je luč in je dolgo stolnici ob misici ter premisljala vse, predajo pa je ležalo plamo Vajkardovo in pisane starčkov.

Par dal pozneje je pričahal gospod Vajkard. Vprašal je blapec po Antonijetu in ko je čul da je v sobi, je odhitel po stopnicah. Nekoliko nemirno je vstopil. Priklonil se je globoko in tako nerodno, da bi se bila Antonijeta skoraj zasmekala.

"Nekajam se, gospodina Antonijeta," je rekel.

"Odpustite, če vam motim," je dejal.

"Slo mu je soproti in mi je veselo podala roko, ki jo je poljubil. Bili je tak kakor nekdaj in njegove oči so gledale resno, vprašajoče.

"Sedite, prosim," je rekla in mi posudila stol. Na pa je začel takoj z jasnim glasom:

"Najprej, gospodina Antonijeta, naj vas prosim, da izpustite ljudi, ki so zapri na predočenin."

"Kje?" se je začudila Antonijeta.

"Tu v gradu, v turskih Ješeh."

"Antonijeta je pobledela.

"O tem nisem vedela nicaesar;

"za enega je proslil starček na vasi..."

"In ga niste izpustili. To je bilo lepo, gospodina Antonijeta," je rekla Vajkard.

Antonijeta se je začudila.

"Izpustila sem ga takoj prvi dan," je ponovila.

"Jaz sem bil danes na vasi. Srečan starca. Je sin doma, vprašam: ni ga doma, odgovori starec. Misli sem si, gospod, da je gospodina dobra, a ni dobra, oskrbnik je je zmotil. Pričama nam je bila, ko se je pripeljala, a zdaj je vse, kakor je bila. In se je bila zlostvena. Zato sem prišel k vami, gospodina Antonijeta. In moram reči, da ni lepo, da ne verjamete ljudem, ki vas ljubijo. Jaz, gospodina Antonijeta, nimam nič od tega, a zai mi je očeb, ki trpe po krivici. V njih imenu vas prosim, bodite dobri! Objubili ste Jim, da jih povabite ne grad, da vam vse potolijo in jim niste storili tega veselja. Ljubijo vas."

Umoknil je in zdelo se mu je, da je govoril pretrdo. Antonijeta si je zaskrnila obraz. Hudo je bilo tem bolj, ker je vse to očital in po krivici. Ni mogla odgovoriti. Nikdar ni bila vajena, da bi ji bilo kdaj kaj očital, a tako jasnočistim glasom. Čutila se je pred njim majhno in on se je zdel tako dober, blag, velik.

Vstala je in rekla:

"Dovolite, da poklicem oskrbnika."

Ko se je vrnila, je Vajkard nadaljeval:

"Drugo, za kar sem prišel, je da ne ravnoteži z ljubimi tako, da bodo morali bezati po vsej deželi. Ko ne bi bilo mesta bližu, bi bil delal vas oskrbnik še drugače. Prišel sem nekaj na grad; 10 lapev je temo kmetja, oskrbnik pa je ukazoval. Ko sem se potegnil za kmetja, mi je to prevedeno. Dekle zaprtega fanta je pri mojih Judeh, ker je komaj ubekala oskrbniku. Proslil bi vas torej, gospodina Antonijeta, da posite, koga imate v službi. In prosil bi, da rešite ljudi tega..."

Vstopil je oskrbnik. Priklonil se je Antonijeti in potem gostu.

"Zakaj niste izpustili fanta, kakor sem ukazala?" je rekla Antonijeta strogo.

"Izpustil sem ga, vaša milost, kakor ste ukazali."

"Ni res," je rekla Vajkard. Oskrbnik je umoknil. Vajkard je pogledal Antonijeto, ki je sionila ob misli.

"Poklicite jedarja!" je velel Vajkard. Oskrbnik se ni ganil. Vajkard je zapisal kri, oči mu zafarele.

"Slišite..."

"Tam je moja zapovednika," je rekla oskrbnik.

Antonijeta je vstala.

"Poklicite ga!" je ukazala.

Oskrbnik je odšel.

"Oprostite, gospodina Antonijeta," je rekla Vajkard, "meni se zdi, da vas ne poslušata, da zapovedujejo drugi, ne pa vi."

Antonijeta je močala.

"Zmotil se je, spustil je drugega, vaša milost," je rekla oskrbnik in se priklonil. Jecar je močal. A Vajkard je stopil pred oba in vprašal jecarja:

"Koga je velej izpustiti?"

"Kmeta..." je jecar jecar.

"Sedaj slišite, gospod oskrbnik! Meni se je zdele," je rekla Antonijeta.

"Izpustite vse!" je rekla Antonijeta in mignila oskrbniku, naj odide.

"Oprostite, gospodina Antonijeta, da potem pregledam, kako so izpolnili vaš zapoved," je rekla Vajkard glasno.

Antonijeta je priklonila. Nastala je molka, ko sta ostala samo.

"Zmotil se je, spustil je drugega, vaša milost," je rekla Antonijeta in se priklonila. Jecar je močal. A Vajkard je stopil pred oba in vprašal jecarja:

"Koga je velej izpustiti?"

"Kmeta..." je jecar jecar.

"Sedaj slišite, gospod oskrbnik! Meni se je zdele," je rekla Antonijeta.

"Izpustite vse!" je rekla Antonijeta in mignila oskrbniku, naj odide.

"Oprostite, gospodina Antonijeta, da potem pregledam, kako so izpolnili vaš zapoved," je rekla Vajkard glasno.

Antonijeta je priklonila. Nastala je molka, ko sta ostala samo.

"Zmotil se je, spustil je drugega, vaša milost," je rekla Antonijeta in se priklonila. Jecar je močal. A Vajkard je stopil pred oba in vprašal jecarja:

"Koga je velej izpustiti?"

"Kmeta..." je jecar jecar.

"Sedaj slišite, gospod oskrbnik! Meni se je zdele," je rekla Antonijeta.

"Izpustite vse!" je rekla Antonijeta in mignila oskrbniku, naj odide.

"Oprostite, gospodina Antonijeta, da potem pregledam, kako so izpolnili vaš zapoved," je rekla Vajkard glasno.

Antonijeta je priklonila. Nastala je molka, ko sta ostala samo.

"Zmotil se je, spustil je drugega, vaša milost," je rekla Antonijeta in se priklonila. Jecar je močal. A Vajkard je stopil pred oba in vprašal jecarja:

"Koga je velej izpustiti?"

"Kmeta..." je jecar jecar.

"Sedaj slišite, gospod oskrbnik! Meni se je zdele," je rekla Antonijeta.

"Izpustite vse!" je rekla Antonijeta in mignila oskrbniku, naj odide.

"Oprostite, gospodina Antonijeta, da potem pregledam, kako so izpolnili vaš zapoved," je rekla Vajkard glasno.

Antonijeta je priklonila. Nastala je molka, ko sta ostala samo.

"Zmotil se je, spustil je drugega, vaša milost," je rekla Antonijeta in se priklonila. Jecar je močal. A Vajkard je stopil pred oba in vprašal jecarja:

"Koga je velej izpustiti?"

"Kmeta..." je jecar jecar.

"Sedaj slišite, gospod oskrbnik! Meni se je zdele," je rekla Antonijeta.

"Izpustite vse!" je rekla Antonijeta in mignila oskrbniku, naj odide.

"Oprostite, gospodina Antonijeta, da potem pregledam, kako so izpolnili vaš zapoved," je rekla Vajkard glasno.

Antonijeta je priklonila. Nastala je molka, ko sta ostala samo.

"Zmotil se je, spustil je drugega, vaša milost," je rekla Antonijeta in se priklonila. Jecar je močal. A Vajkard je stopil pred oba in vprašal jecarja:

"Koga je velej izpustiti?"

"Kmeta..." je jecar jecar.

"Sedaj slišite, gospod oskrbnik! Meni se je zdele," je rekla Antonijeta.

"Izpustite vse!" je rekla Antonijeta in mignila oskrbniku, naj odide.

"Oprostite, gospodina Antonijeta, da potem pregledam, kako so izpolnili vaš zapoved," je rekla Vajkard glasno.

Antonijeta je priklonila. Nastala je molka, ko sta ostala samo.

"Zmotil se je,